

Deledaktör: Anna Gammelgård, tel 3260 296. Nattredaktör: Heidi Nurminen tel 3260 236  
Redigerare: Cecilia Thylén E-post: nyheter@vasabladet.fi

## Nyheter | Lokalt



Kaj Rex vid Vörs energiandelslag är nöjd med investeringen i en ny fliscentral vid Norrvalla Folkhälsan. Lagret har kapacitet för 250 kubikmeter flis, och kräver inget manuellt arbete. Flisen matas in till pannrummet med hjälp av elevatorskruvar i golvet och rörliga sidopaneler. Pannan kan sluka 6 000 kubikmeter på ett år. Foto: Mikael Herrgård

# Flis sparar en miljon liter olja

Nu värms hela Norrvalla med biobränsle. Vörs energiandelslag växer.

Norrvalla värms nu med splitterna fliscentral. Energin räcker också för att värma upp fotbollsplanen och idrottshallen. Betydande summor pengar stannar inom kommunen.

### VÖRÅ

Efter att ha förbrukat avsevärda mängder tungolja, värms nu hela Norrvalla upp med lokalt biobränsle. En ny fliscentral tronar på området sedan i somras. Även om en oljepanna blir kvar som reserv, har flispannan klarat sig själv även under vinterns kallaste dygn.

För Vörs energiandelslag innebär nysatsningen att det lokala biobränslet ersätter cirka en miljon liter olja årligen. Då inräknat varmecentralerna i Vörs centrum och i Maxmo. För centralen i Vörs planeras dessutom en utbyggnad.

– Vi kan producera värme billigare än med olja. Även om investeringarna ska betalas, skogsägarna får betalt för virket och vi får en ersättning för skotelsen, säger ordförande Per-Erik Granfors.

– En fördel är också att alla pengarna cirkulerar inom kommunen.

Pannan vid Norrvalla tros



Per-Erik Granfors och Kaj Rex är två av andelslagets sju medlemmar. De ser till sina pannor enligt ett jourssystem. Foto: Mikael Herrgård



Flisvärmecentralens yttre stod klart i somras, och sedan den 10 oktober ryker det ur skorstenen. Foto: Mikael Herrgård

kunna vara igång nästan året runt. Ofta fungerar fliseldning mindre bra i sommarvärmen. Då förbrukningen är liten. Men Norrvalla behöver avsevärda mängder varmvatten hela tiden, bland annat för badbassänger och många duschar.

– Det kanske kan bli en lugnare månad under sommaren, säger Kaj Rex, medlem i andelslaget.

Processen i fliscentralen är i stort sett helautomatisk. Från lagret med kapacitet för 250 kubikmeter, matas flisen in i pannan enligt behov, automatiskt kontrollerat från pannrummet.

Efter förbränning matas askan ut i pannans andra ända och faller ned i ett vattenbad.

– Normalt kommer vi hit en gång om dagen och ser efter så att allt fungerar, säger Per-Erik Granfors.

– Om något skulle sluta fungera skickas ett larm ut till våra mobiltelefoner. Andelslaget har stått för investeringarna, med ett bidrag om 20 procent från TE-centralen. Tomten arrenderar de av Norrvalla. De skickar månadsfaktura för den värme som använts.

– Det finns fördelar med att producenten äger anläggningen,

exempelvis om något ska byggas om i framtiden, säger Granfors. Han beräknar att investeringen ska vara betald inom 15 år. Det är också längden på det avtal som andelslaget har med Norrvalla.

Det är inte bara byggnaderna som ska värmas vid motionscentret. För omkring en vecka sedan kopplades värmen på till den nya konstgräsplanen på området. Det innebär att 24 kilometer värmeslingor med 6 000 liter kylarvätska ska hålla en fullstor fotbollsplan snö- och isfri.

– Den mesta energin går åt när

tjälarna ska värmas upp. Det tog ungefär ett dygn innan vattnet var avrunnet, säger Kaj Rex.

I slutet av veckan var värmen under planen inte alls påslagen, då vädret var varmt.

För att ersätta en miljon liter olja krävs också en hel del flis. Andelslaget räknar med att de tre pannorna tillsammans kommer att förbruka mellan 2 000 och 25 000 kubikmeter. Det motsvarar hälften av den beräknade tillgången i Vörs.

– Främst handlar det om virke från gallringar och ungsogor, men också till exempel rötskadat

### Vörs energiandelslag

Värmecentralen i Vörs centrum togs i bruk 2002 och producerar cirka 7 000 Megawattimmar per år. Förser 50 fastigheter med värme via det cirka tre kilometer långa fjärrvärmenätet. Utbyggnad planeras. Andelslaget sköter flisanskaffning och tillsyn enligt avtal med aktiebolaget Vörs värmeförsköring. I fjol invigdes en ny fliscentral i Maxmo centrum med kapacitet för 500 kilowatt. I oktober startades centralen vid Norrvalla, med en kapacitet om 4 000 Megawattimmar per år, eller cirka 6 000 kubikmeter flis.

virke, säger Per-Erik Granfors. – Vi har också köpt alvirke från skärgården.

Andelslaget anlitar entreprenörer för flishackning och transport. Hackningen görs vid skogsskiftet, och säljaren får betalt per kubikmeter enligt kvalitet och fukthalt.

– Med bra flis är bränsleåtgången mindre. Bäst är björk, precis som vid vedledning, säger Per-Erik Granfors.

TOM FORSMAN

tom.forsman@vasabladet.fi  
tel 3260 328

### I KORTHET

#### Farlig ammoniak läckte ut

##### VÖRÅ

Cirka en liter ammoniak i gasform läckte i går morse ut i Valios lagerbyggnad. Brandkåren utrymde genast hela mejeribyggnaden och började sanera lagerbyggnaden med fläktar som blåste ut gasen. Klockan 11 kunde personalen återvända till arbetsplatsen. Ingen kom till skada. Läckaget berodde på att man under veckan gjort reparationer som orsakat hål i rörsystemet, varefter den farliga gasen började läcka ut i lagerhallen. Totalt fanns det 3 000 liter gas i systemet. VBL

#### Inbrott i två skolor samma natt

##### VÖRÅ

Någon gång mellan 21.30 på torsdagskvällen och 3.30 i går morse gjordes ett inbrott i högstadiet i Vörs. Omkring 200 euro stals ur lärarrummet. Dessutom försvann ungefär 500 euro som årskurs 7 hade i sin klasskassa. Också 25 dvd-skivor stals.

Samma natt, mellan klockan 20.30 och 8, bröt någon sig in i Rökiö skola. Där stals nyckeln till kassaskåpet.

Både i högstadiet och i Rökiö skola ordnades kurser på torsdagskvällen. Kursdeltagare kan därmed ha sett något som polisen kunde ha nytta av. Ögonvittnen kan kontakta polisen på telefonnummer 3266900. VBL

#### Misshandel ledde till böter för par

JAKOBSTAD. En 38-årig kvinna från Jakobstad bötfälldes för att ha misshandlat en ett år äldre man genom att slå en tekopp i ansiktet på honom. Mannen fick ett blödande sår över ögonbrynet. Efter det hade mannen slagit kvinnan med en skål i huvudet så kraftigt att skålen gick sönder. Kvinnan fick ett sår i huvudet som måste sys.

Domen blev 25 dagsböter à 6 euro, sammanlagt 150 vardera. Mannen ålades även ersätta staten med 16,25 euro för läkarintygskostnader. Tingsrätten dömde ett lindrigare straff än normalt eftersom parterna medverkat i utredningen av ärendet och för att mannen redan ersatt kvinnan för de skador som uppkom. VBL

#### Män stal och brände bil

VASA. Två män i Vasa är anhållna misstänkta för att ha stulit och brant upp en bil natten till i går. Männerna som är i 25-årsåldern misstänks ha stulit bilen i Vasa natten mellan onsdag och torsdag. Natten till i går tände de enligt ögonvittnen eld på bilen på Kapellbacksvägen efter att ha kört in i en björk. Därefter gick de till en pub på Tjuvskyttegratan, där polisen grep männen.

Den ena av männen har erkänt och tagit på sig skulden för händelserna. Polisen misstänker dock båda männen för bilstöld, skadegörelse, körning utan körkort och äventyrande av trafiksäkerheten. VBL

#### Påverkad förare fast i Malax

▼ I går morse stannade en ung man en bilist i Malax, ställde egendomliga frågor och betedde sig allmänt konstigt. Sedan steg han in i en bil och körde vängligt iväg, delvis på fel sida av vägen. Bilisten som hade blivit stoppad, slog larm.

När polisen fick tag på mannen, visade det sig att bilen han körde hade stulits i Vasa. Mannen var en Vasabo född 1979. Han hade inte druckit alkohol, men misstänks ha varit påverkad av någon annan substans. VBL

#### Jordbävning i Österbotten

ALAJÄRVI. En svag jordbävning observerades i Södra Österbotten på onsdagsmorgonen. Jordbävningen hade en styrka på 1,3 på richterskalan. Matti Tarvainen, forskare på Seismologiska institutet vid Helsingfors universitet, säger att man i år observerat flera liknande jordbävningar. De är mest allmänna i Vasatrakten, Kvarken och Kusamo.

Vissa människor kan känna en jordbävning med av den här styrkan. Från 1,5 och uppåt är det lättare att lägga märke till dem. FN8

## Mor får träffa dottern fyra timmar i veckan

När pappan överklagade tingsrättens beslut i en vårdnadsvist, tog mamman med sig dottern till Turkiet. I går beslöt Vasa hovrätt att mamman nu bara får träffa dottern i fyra timmar varje fredagsförmiddag.

### I RÄTTEN • VASA

Foraldrarna, som är av utländsk härkomst, skildes hösten 2000. Då kom de överens om hur vårdnaden av parets 2,5-åriga dotter skulle fördelas. Men våren 2005 började de tvista om vårdnaden. Pappan ville att dottern skulle bo hos honom och besöka mamman på veckosluten, medan mamman ville att dottern skulle bo hos henne och besöka pappan varannat veckoslut och på löven.

Under årens lopp har foraldrarna flera gånger anklagat den andra för hot, våld och dåligt uppförande. Familjerådgivning-

en har träffat parterna vid 20 olika tillfällen. Också daghem, skola, sociala myndigheter och polis har varit inkopplade.

När Vasa tingsrätt för drygt ett år sedan beslöt att mamman ensam ska ha vårdnaden och att dottern ska bo hos mamman, överklagade pappan beslutet.

När mamman fått vårdnaden, skaffade hon pass till dottern och flyttade till Turkiet. Kort därefter rev Vasa hovrätt upp tingsrättens beslut och beslöt att dottern ska bo hos pappan i stället. Då var mamman och dottern redan utomlands och det var först för två veckor sedan som hon kom tillbaka till Finland.

Eftersom mamman hindrat dottern att träffa eller tala med pappan på ett år, beslöt hovrätten att dottern nu ska bo hos pappan. Mamman får träffa henne under fyra timmar varje fredag, under överinseende av sociala myndigheter. Beslutet är i kraft tills hovrätten fattar nytt beslut i frågan. KARIN SUNDRÖM

**Pehr Löw** MED DIG sfp

Riksdagsman i 12 år utan avbrott

Läkare

77 Vi behöver en kunnig riksdagsman.

**Trean är flexibel.**

Annonsutrymmet nertill på sidan tre ger dig oanade möjligheter. Du kan välja 12 olika annonsmoduler. Allt från små till stora budskap.

Boka annons 06-3260 220

**VASABLADET**

**Öka motståndskraften**

vid stress på resan

**RELA** 60 tabletter

Vatsan hygieniserar för magens välmående

Relatabs-tuggtabletter innehåller de för hälsan så viktiga *Lactobacillus reuteri*-mjölkisyrebakterier, som bevisligen stärker den naturliga motståndskraften och balanserar magens funktion. 1 tablett om dagen räcker. På apotek.

www.verman.fi